

A large background image showing two women swimming in a pool. The woman on the left is smiling and looking towards the woman on the right, who is looking back at her. The water is a vibrant blue.

Sport als playground voor integratie

Informatie voor gemeenten/buurtsportcoaches
over samenwerking tussen COA en sportverenigingen

Sport als playground voor integratie

Informatie voor gemeenten/buurtsportcoaches over samenwerking tussen COA en sportverenigingen

Kans voor gemeenten

Hoewel bewoners van een opvanglocatie van het Centraal Orgaan Asielzoekers (COA) officieel niet tot de inwoners van een gemeente behoren, ondersteunen veel gemeenten toch dat bewoners gebruik maken van alles wat de gemeente te bieden heeft. Enerzijds vanuit een maatschappelijke verantwoordelijkheid, maar anderzijds omdat de vestiging van een opvanglocatie de gemeente ook voordelen biedt. Het zorgt bijvoorbeeld voor werkgelegenheid in de gemeente en het stelt krimp gemeenten in staat om de leefbaarheid en het aantal voorzieningen op peil te houden.

De afdeling Sport en Recreatie van de gemeente 's-Hertogenbosch organiseert sportactiviteiten voor de bewoners van de opvanglocatie in Rosmalen. Ook nemen twaalf bewoners deel aan de cursus Citytrainer. Na deze cursus kunnen zij soms zelfstandig, soms onder begeleiding aan de slag als trainer voor medebewoners van de opvanglocatie of als trainer bij een vereniging of in de wijk. Het mes snijdt aan twee kanten: de vluchtelingen hebben een zinvolle dagbesteding en vergroten hun competenties en zelfvertrouwen, en er zijn meer trainers beschikbaar binnen de opvanglocatie en bij sportverenigingen voor het organiseren van sportactiviteiten.

Sport en bewegen

Met een sport- en beweegaanbod voor vluchtelingen kunnen gemeenten bijdragen aan een zinvolle dagbesteding van de vluchtelingen, met het doel de integratie te bevorderen, het draagvlak in de gemeenschap te vergroten, incidenten te voorkomen

en de zelfredzaamheid te bevorderen. De hele dag niets doen en verveling maken het voor de bewoners van de opvanglocaties lastig omgaan met trauma's en gemis van familie en thuis. Sport en bewegen bieden een uitlaatklep en dragen bij aan een gezonde, actieve, duurzame, sociaal betrokken en veilige samenleving.

Integratie bij de sportvereniging

Een quicksan van Kenniscentrum Sport laat zien dat de meeste sportactiviteiten nu nog plaatsvinden op de opvanglocatie zelf. Veel opvanglocaties beschikken over speeltuintjes, pleintjes en veldjes, die geschikt zijn voor laagdrempelige sportactiviteiten. Vaak is er ook een (bescheiden) fitnessruimte en enkele locaties beschikken over een sportzaal(tje). Naast sporten op de opvanglocatie levert het vluchtelingen veel

op om ook actief naar buiten te gaan. Daar waar de echte integratie plaatsvindt; in de gemeente, bij de sportvereniging. Vluchtelingen leggen daar contacten met Nederlanders, leren de Nederlandse taal spreken en ze maken kennis met de Nederlandse verenigingscultuur. Dat levert competenties op die belangrijk zijn voor een zelfstandige toekomst hier. Het verkleint bovendien de stap naar een sportvereniging na uitstroom en zelfstandige vestiging in een nieuwe gemeente.

Rol buurtsportcoach

De gemeente kan een buurtsportcoach vrijmaken om samen met COA vluchtelingen te begeleiden naar sportaanbieders in de omgeving. Nog mooier is het als COA en de gemeente samen een buurtsportcoach aanstellen, specifiek gericht op deze doelgroep. Buurtsportcoaches hebben ingangen bij verenigingen én leggen verbinding met scholen, zorg en welzijn. Ze kennen de lokale 'sociale kaart' en weten hoe de gemeente functioneert. Die kennis en contacten van de buurtsportcoaches openen deuren voor het COA en de vluchtelingen. Buurtsportcoaches weten vaak welke verenigingen enthousiast zijn en een maatschappelijke bijdrage willen leveren.

Contacten leggen bij COA

Een bezoek van de buurtsportcoach aan de opvanglocatie is een goede start. Bij COA valt sport en bewegen onder het activerings- en inburgeringsbeleid. Per locatie wordt bepaald hoeveel geld en tijd wordt vrijgemaakt voor sport en bewegen. Op enkele locaties is een sportmedewerker aangesteld, op andere locaties geven activeringsmedewerkers, woonbegeleiders en/of vrijwilligers uitvoering aan het sportbeleid. Voor een buurtsportcoach is het zaak om in contact te komen met de juiste COA-medewerker. In de praktijk is dit niet altijd gemakkelijk. Informeer bij de locatiemanager als het niet meteen duidelijk is wie verantwoordelijk is voor sport en bewegen op het centrum.

Aansluiten bij wensen en behoeften

Probeer goed zicht te krijgen op de wensen en behoeften van COA en van de bewoners. Informeer naar het sportbeleid, de beschikbare uren en het draagvlak binnen de opvanglocatie. Welke activiteiten worden al georganiseerd, voor welke doelgroepen, wat werkt goed en wat niet? Probeer erachter te komen of er een behoeftepeiling onder

bewoners is gedaan en wat daar uit is gekomen. Door te praten met bewoners, te luisteren en echt contact te leggen, ontstaat een beter beeld van hun achtergronden en behoeften. De wensen van de bewoners gaan veelal uit naar voetbal, fitness, volleybal, basketbal en zwemmen. Vrouwen noemen vaak dansactiviteiten en zumba. Fietsen en fietslessen vinden ook veelvuldig plaats en zijn nuttig voor het vervoer naar andere sportactiviteiten. Maar de keuze voor activiteiten is natuurlijk sterk afhankelijk van de mogelijkheden en het sportaanbod in de omgeving van het centrum.

Gemeentelijk aanbod

Naast schakelen tussen COA en sportaanbieders in de omgeving van de opvanglocatie, kan de gemeente/ buurt sportcoach nog meer betekenen voor de sportstimulering van asielzoekers en vluchtelingen. Denk daarbij bijvoorbeeld aan de volgende zaken:

- ➔ sportaccommodaties regelen voor activiteiten van COA;
- ➔ (sport)kadertrainingen aanbieden aan de doelgroep van COA, bijvoorbeeld een training activiteitenbegeleider;
- ➔ bewoners uitnodigen deel te nemen -als sporter of vrijwilliger- aan gemeentelijk sportaanbod, zoals instuiven, toernooien, sportdagen en evenementen;
- ➔ COA informeren over kortingsregelingen voor lidmaatschappen van sportverenigingen;
- ➔ inzamelen van sportkleding en sportmaterialen voor (bewoners van) de opvanglocatie;
- ➔ regelen van vervoer naar de sportactiviteiten.

Vrijwilligerswerk

Veel sportverenigingen hebben een tekort aan vrijwilligers. Tegelijk brengen asielzoekers en vluchtelingen in opvangcentra van het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) een groot deel van hun tijd wachtend door. Twee problemen die we in één klap kunnen oplossen en waarbij de gemeente een belangrijke rol kan vervullen. Lees de brochure 'Vrijwilligerswerk door asielzoekers en statushouders in de opvang', met tips en aandachtspunten om van de vrijwillige inzet van vluchtelingen in jouw gemeente een succes te maken.

In deze reeks verschenen ook:

- Informatie voor COA over samenwerken met sportverenigingen
- Informatie voor sportverenigingen over samenwerken met COA

www.kenniscentrumsport.nl/sportalsplayground/

Meer informatie over de organisatie van sportactiviteiten voor bewoners van COA-opvanglocaties en over samenwerking van sportverenigingen met COA lees je in de rapportage 'Sport als playground voor integratie', kennisontwikkeling project Sport en Vluchtelingen.

"Een paar jaar geleden werd ik gebeld door een vrijwilliger van COA, met de vraag of een bewoner bij mij kon volleyballen. Hij is toen een beetje mijn assistent geworden en hielp met het trainen van de kinderen. Dat ging zo goed, toen kreeg hij een apart groepje te trainen. Toen vroeg iemand: "Hé Hamid, werk jij ook?" "Nee", zei Hamid. "Nou", zei hij, "ik heb een autosloopbedrijf en kan wel iemand gebruiken". Nu is Hamid daar aan het werk. Dat vind ik zo'n mooi voorbeeld van sport als middel voor integratie; Hamid heeft een hobby, geeft training en hij werkt!"

citaat trainer volleybal

"De verenigingscultuur in Nederland is toch wel een bijzonder iets. Ik vind het wel belangrijk dat ze daar kennis mee maken, als ze dan in een huisje uitstromen, dat ze er niet helemaal blanco in komen, zodat kinderen in hun nieuwe gemeente ook makkelijker naar een vereniging gaan omdat zij en hun ouders een beetje weten hoe het gaat. Ik denk dat die stap dan wel makkelijker is om te zetten."

citaat COA-medewerker

Tip!

Op www.allesoversport.nl komt alle kennis over sport en bewegen samen.

© Kenniscentrum Sport: het project is uitgevoerd in samenwerking met NOC*NSF en COA, juni 2017

Contact
T 0318 - 490 900
info@kcsport.nl
www.kenniscentrumsport.nl

